

JAN MICHAŁ KRZEMIŃSKI

(14 XI 1943 - 26 IX 2010)

Dnia 26 IX 2010 r. odszedł do Pana w Malborku jeden z pierwszych etatowych pracowników założonego w maju 1969 r. przez prof. dr Leokadię Małunowiczównę i ks. doc. dra hab. Jana Marię Szymusiaka Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL mgr Jan Michał Krzeźmiński. Urodzony 14 XI 1943 r. w Stargardzie Gdańskim jako syn Jana i Gertrudy z domu Deręgowskiej, szkołę podstawową rozpoczętą w miejscu urodzenia, ukończył w 1957 r. w Malborku, gdzie również następnie kontynuował naukę w Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza, uwieńczoną świadectwem maturalnym w 1961 roku. Po maturze wstąpił do

Wyższego Seminarium Duchownego „Hosianum” w Olsztynie, skąd jednak po trzech latach (1963-1966) wystąpił i przez rok pracował w dziale księgo-wości Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Malborku Kałdowie. Jesienią 1967 r. podjął studia filologii klasycznej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, ukończone egzaminem magisterskim 20 XII 1973 r. na podstawie pracy pt. *Św. Augustyn: Wybór listów (12). Wstęp – przekład – komentarz* (ss. IX + 99), pisanej pod kierunkiem prof. dr Leokadii Małunowiczówny. Bezpośrednio potem 1 I 1974 r. podjął etatową pracę na stanowisku dokumentalisty w niedawno powstałym Międzywydziałowym Zakładzie Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL, która miała trwać do kwietnia 1977 roku. Na podaniu o tę pracę, skierowanym do Rektora KUL (21 XII 1973) kierownik Zakładu prof. dr L. Małunowiczówna zaznaczyła: „p. mgr Krzeźmiński ma wiele danych, by stać się z czasem wykwalifikowanym pracownikiem w dziedzinie antyku chrześcijańskiego”, a po trzymiesięcznym próbnym jego zatrudnieniu, dodała (19 III 1974): „dotychczasową pracę p. Krzeźmińskiego oceniam bardzo pozytywnie”. Już jednak wcześniej jako student pomagał wielokrotnie założycielce Zakładu prof. L. Małunowiczównie w organizowaniu przezeń sympozjów

i spotkań naukowych oraz tworzeniu specjalistycznej patrystycznej biblioteki zakładowej (m.in. jeździł z ówczesną pracownicą Zakładu p. mgr Marią Kosiarską po odbiór zatrzymanych do kontroli granicznej w Zebrzydowicach książek przesyłanych z Rzymu przez ks. S. Longosza, jeździł i przywoził książki darowane dla Zakładu przez różne osoby czy ośrodki naukowe Polski), i w katalogowaniu gromadzonego księgozbioru.

Podczas swej ponad trzyletniej pracy w Zakładzie, jako jedyny jego pracownik, brał bezpośredni udział w przygotowywaniu 5 organizowanych w tym czasie przez te instytucje następujących ogólnopolskich sympozjów (prowadząc w imieniu kierownika Zakładu korespondencję z uczestnikami, przygotowując i rozsyłając zaproszenia, załatwiając noclegi i posiłki w stolówkach oraz przyjazdy i odjazdy prelegentów):

→ 12-13 II 1974 (Kraków, rezydencja kard. K. Wojtyły): *Stan polskich badań nad patrologią i archeologią chrześcijańską* = 10 prelekcji,

→ 30-31 V 1974 (Wągrowiec, Dom im. ks. Jakuba Wujka): *Chrzest w okresie patrystycznym* = 5 prelekcji,

→ 5-6 V 1975 (Lublin, KUL): *Eucharystia w okresie patrystycznym* = 8 prelekcji,

→ 31 V - 2 VI 1976 (Kraków, Metropolitalne Seminarium Duchowne): *Świętość i kult świętych w okresie patrystycznym* = 13 prelekcji,

→ 31 V - 2 VI 1977 (Lublin, KUL): *Pielgrzymki w starożytności chrześcijańskiej* = 9 prelekcji¹.

Jego nazwisko figuruje na wszystkich listach obecności powyższych sympozjów.

W podobny sposób pomagał przygotowywać wizyty w Lublinie zapraszanych przez Zakład wybitnych zagranicznych badaczy antyku chrześcijańskiego. Podczas jego pracy odwiedziło zaś Zakład 6 cudzoziemców: 15-16 I 1976: Adalbert Hamman (prof. Instytutu Patrystycznego „Augustinianum” w Rzymie); 27-28 IV 1976: Anne-Marie Malingrey (prof. Uniwersytetu w Lille); 20 V 1976: Giuseppe Lazzati (prof. i rektor Uniwersytetu Katolickiego w Mediolanie); 21-22 II 1977: dr Michel van Esbroeck (bollandysta z Brukseli); 24-25 II 1977: Albert van Roey (prof. Uniwersytetu Katolickiego w Leuven); 26-27 V 1977: Stylianos Papadoulos (prof. Uniwersytetu w Atenach).

Pomagał ponadto:

→ w pracach nad przygotowaniem retrospektywnej bibliografii antyku chrześcijańskiego w Polsce, wydanej później przez J. Czerniatowicz – Cz. Mazur, *Recepcja antyku chrześcijańskiego w Polsce. Materiały bibliograficzne*, t. 1: *XV-XVI wiek. Autorzy i teksty*, Lublin 1978, TN KUL.

¹ Szczegółowy wykaz tytułów wygłoszonych na nich prelekcji zob. A. Malinowski, *10-lecie Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL*, RTK 26 (1979) z. 4, 13-15; wykaz pracowników Zakładu i organizowanych w tym czasie sympozjów zob. S. Longosz, *Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim jako propagator myśli wczesnochrześcijańskiej w Polsce (w 30-lecie działalności)*, VoxP 19 (1999) t. 36-37, 23 i 25.

→ w przygotowaniu do druku I i II tomu wydawanej przez Zakład serii tłumaczeniowej „Starożytne Teksty Chrześcijańskie”; jej t. 1: *Kazania i homilie na święta Pańskie i Maryjne*, red. L. Gładyszewski, Lublin 1976, TN KUL; tom 2: *Antologia listu starochrześcijańskiego*, cz. 1: *Listy z dziedziny kierownictwa duchowego*, red. L. Małunowiczówna, Lublin 1978, TN KUL.

→ w wyszukiwaniu i opracowywaniu bibliografii tzw. „Voces”.

→ we wstępnych pracach nad sporządzaniem centralnego katalogu publikacji związanych z antykiem chrześcijańskim w bibliotekach polskich.

Do problematyki prowadzonej w Zakładzie pracy nawiązują też dwie jego patrystyczne publikacje:

1. Opublikowany przekład 12 listów św. Augustyna z zakresu duchowości (189, 208, 218, 243, 247-250, 258-259, 262-263), przełożonych wcześniej w pracy magisterskiej, w II tomie wydawanej przez Zakład serii „Starożytne Teksty Chrześcijańskie”, będącym *Antologią listu starochrześcijańskiego*, Lublin 1978, ss. 135-198.

2. Opublikowany później artykuł pt. *Gdańskie wydanie z roku 1709 przekładu „De mortalitate” św. Cypriana* w wydawanym przez Zakład periodyku „Vox Patrum” 11-12 (1999-1992) t. 20-23, ss. 239-244.

Na początku r. 1977 do Rektora KUL wpłynęło podanie od dyrektora ra Muzeum Zamkowego w Malborku z prośbą o wyrażenie zgody na zatrudnienie mgra Jana Krzemińskiego w rodzimym niemal muzeum zamkowym. Dnia 21 III 1977 r. władze KUL-u na zasadzie porozumienia stron wyraziły taką zgodę z dniem 4 IV 1977 r. i Jan Michał Krzemiński stał się pracownikiem tego muzeum. Po pewnym czasie przeniósł się jednak do pracy w Gdańskiej Bibliotece Polskiej Akademii Nauk, gdzie po awansie na kustosa pracował nad starodrukami do końca życia dojeżdżając z Malborka. Tutaj przez lata swoją solidnością i odpowiedzialnością w pracy, dużą skromnością i ogromną kulturą osobistą ujmował wszystkich i zaskarbił sobie ich wdzięczność, co spowodowało, że za sugestią p. prof. Jana Ciechowicza, dawnego ucznia pracującej na KUL-u prof. Ireny Sławińskiej, postanowiono mu przed przejściem na emeryturę przygotować koleżeńską Księgę Jubileuszową, której jednak osobiście nie doczekał². Wyczerpujący pracą tryb życia i szybko postępująca choroba spowodowały, że zmarł 26 IX 2010 r. w 67 roku życia; pochowano go 29 IX 2010 r. na cmentarzu w Malborku, na klepsydrze zaś wśród wielu innych informacji znalazło się również określenie: „człowiek wielkiego serca”. W ten sposób zamknęła się księga jego ziemskiego życia. Dziękujemy Ci, Panie Janie, za wszystko co zrobiłeś dla dobra i rozwoju naszego Zakładu; choć pracowałeś w nim zaledwie trzy i pół roku, to zapisałeś się trwale w jego najstarszej historii.

Ks. Stanisław Longosz – Lublin, KUL

² Przygotowywana dla niego koleżeńską Jubileuszowa Księga ukazała się dopiero w 2012 r. w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego pt. *Mól książkowy*. O pewnej szczególnej odmianie bibliofaga. Rzecz wydana z inspiracji osobą i osobowością kustosa Jana Michała Krzemińskiego (ss. 104).

